

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Nikinmäen toimintayksikkö

Opetuslautakunta 20.1.2014

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvot	2
2.1.1	Yhteisöllisyys	2
2.1.2	Innovatiivisuus	2
2.1.3	Kestävä kehitys	2
2.1.4	Turvallisuus	3
2.2	Lapsikäsitys	3
3	Kasvattaja Nikinmäen yksikössä	4
4	Toiminta-ajatus	4
5	Oppimisympäristö	5
6	Lapsen hyvä päivä	5
7	Yhteistyö perheiden kanssa	6
8	Työ lasten parissa	7
8.1	Kieli ja vuorovaikutus	7
8.2	Lapselle ominainen tapa toimia	7
8.2.1	Liikkuminen	7
8.2.2	Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen	7
8.2.3	Tutkiminen	8
9	Varhaiskasvatuksen orientaatiot	8
10	Leikki	9
10.1	Leikin arvo	9
10.2	Aikuisen rooli lapsen leikissä	10
11	Moninaisuus Nikinmäen yksikössä	10
11.1	Kasvun ja oppimisen tuki	10
11.2	Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset	11
11.3	Uskonto ja katsomuskasvatus	12
11.4	Ympäristökasvatus	12
11.5	Hyvinvointityö	12
12	Esiopetus Nikinmäen toimintayksikössä	13
12.1	Oppilashuolto esiopetuksessa	13
13	Perhepäivähoito	14
14	Kumppanuudet	14
14.1	Muut yhteistyökumppanit	14
15	Työyhteisön rakenteet ja arviointi	15
15.1	Rakenteet	15
15.2	Arviointi	15
16	Visio	16

1 Johdanto

Nikinmäen päivähoidon toimintayksikköön kuuluvat Nikinmäen kuusiryhmäinen päiväkotikoti (1.8.2006) ja lähialueen perhepäivähoito. Päiväkotien lapsiryhmät muodostetaan vuosittain lasten iän ja kehitystason mukaisesti. Nikinmäen päiväkodin toiminta-aika on klo 6.30-17.00 tai sopimuksen mukaan.

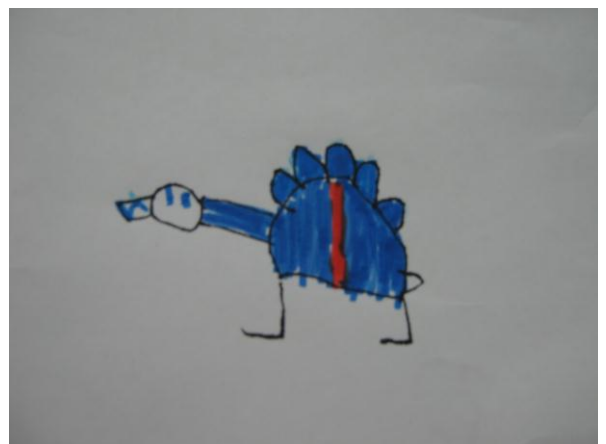
Nikinmäen päiväkotikoti ja perhepäivähoito sijaitsevat Vantaan koillisosassa Sipoon ja Keravan rajalla. Nikinmäki on perinteistä omakotitaloaluetta, jonne on rakennettu paljon lisää uusia pari-, rivi- ja omakotitaloja. Alueella vanha ja uusi asutus sulautuvat toisiinsa. Luonto ympäröi aluetta ja metsäretki maastot ovat lähellä.

Nikinmäen toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu Vantaan kaupungin arvoihin (innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys), Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Stakes), Varhaiskasvatuksen liikunnan suosituksiin (Sosiaali- ja terveysministeriö) ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (Opetushallitus).

Nikinmäen toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma on hoito-, kasvatusta- ja opetustyömme perusta ja työväline. Siinä kuvataan toimintaa lasten kanssa ja yksikköämme kasvatusilmapiiriä.

Oppimisenäkemyksemme perustuu lapsilähtöisyyteen, jossa oppimisen lähtökohtana on lapsen oma kiinnostus uusiin asioihin. Lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja heidän mielipiteensä huomioidaan arjessa. Lapselle luontaisin tapa oppia on leikkiminen. Leikkiessään lapsi oppii oman kokemuksensa kautta itselleen merkityksellisiä asioita. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa leikki on sekä oppimisen väline että opetusmenetelmä.

Keskusteluissa vanhempien kanssa jaamme tärkeää tietoa lapsesta. Tätä tietoa hyödynnämme toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa sekä vanhempien kasvatusnäkömykset ovat osa Nikinmäen varhaiskasvatus- ja opetustyötä.

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvot

2.1.1 Yhteisöllisyys

Vantaan kaupungin, Nikinmäen toimintayksikön ja tiimien tavoitteet ovat yhdenmukaiset. Työntekijät ovat sitoutuneita, ja yhteisenä tavoitteenamme on lapsen hyvinvointi. Olemme tehneet hyvinvointisopimuksen ja yhteisvastuullisuudesta on sovittu.

Kohtaamme päivittäin vanhemmat, tuemme vanhemmuutta, kuuntelemme ja keskustelemme heidän kanssaan. Kunnioitamme perheiden arvoja.

Omaamme hyvät vuorovaikutustaidot, tuomme esille oman mielipiteemme päätöksentekovaiheessa ja kyseenalaistamme asioita rakentavasti.

Lapsen osallisuus näkyy Vasu-keskusteluissa, omassa lapsiryhmässä ja oman toiminnan suunnittelussa.

Vanhemmilta saatu tieto lapsesta on toimintamme lähtökohta. Vietämme yhdessä perheiden kanssa juhlia ja tapahtumia. Toimimme aktiivisesti ja avoimesti yhteistyötahojen kanssa.

2.1.2 Innovatiivisuus

Innovatiivisuus näkyy Nikinmäen yksikössä uusina ja luovina ratkaisuin arjen haasteissa. Olemme joustavia, siedämme epävarmuutta ja olemme valmiita etsimään uusia toimintatapoja.

Ideoimme lasten kanssa yhdessä ja meillä saa kokeilla ja erehtyä.

Aikuinen on läsnä arjen tilanteissa ja huomioi lasten aloitteet. Kaikki arjen hetket ovat tärkeitä.

Päivärutiinit, yhteiset säännöt ja toimintatavat tuovat meille turvaa ja jäsentävät arkea. Voimme muuttaa rutiineja tarpeen mukaan.

Jatkuva arviointi on tärkeä osa toimintaamme. Kouluttaudumme säännöllisesti ja jaamme hyviä työkäytäntöjä.

2.1.3 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys Nikinmäen yksikössä on oman kulttuuri- ja juhlaperinteen arvostamista ja huomioimista, sekä uuden perinteen luomista. Tutustumme myös muihin kulttuureihin ja kunnioitamme niitä

Toimimme kasvatuskumppaneina vanhempien kanssa lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Otamme vastuun työyhteisön toimivuudesta ja hyvinvoinnista.

Teemme tarkoituksenmukaisia ja kestäviä hankintoja. Lapsia ohjataan ekologiseen ajatteluun; lajittelu, kierrätys, energian kulutus, yhteisistä tavaroista ja tiloista huolehtiminen. Isompien lasten ryhmissä lapset toimivat vuorotellen eko-apulaisina ja opettelevat aterioilla ottamaan itselleen sopivan määrän ruokaa.

Kunnioitamme lähiympäristöä ja huolehdimme yhdessä lasten kanssa sen siisteydestä. Arvostamme metsää oppimisympäristönä ja retkeilemme siellä usein.

Työvuorot on suunniteltu lasten todellisen hoidontarpeen mukaan. Yleisinä loma-aikoina lasten hoidontarpeet kartoitetaan etukäteen. Aukiolevien päiväkotien ja henkilöstön määrä mitoitetaan sen mukaisesti.

Tiimien aikuiset auttavat toisiaan tilanteissa, joissa henkilökuntaa puuttuu. Sijaisia palkataan tarvittaessa.

2.1.4 Turvallisuus

Toimintamme perusta on lasten turvallisuus.

Huomioimme lasten fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden kaikissa päivän toiminnoissa.

Pienryhmätoiminta, ennakointi, lasten ja heidän erityispiirteidensä tunteminen auttavat turvallisen leikkiympäristön luomisessa. Kaikki aikuiset ovat vastuussa lasten turvallisuudesta. Ulkoiltaessa pihalla lapsi voi turvautua keneen tahansa aikuiseen. Vanhemmat kokevat turvallisuuden tärkeimmäksi arvoksi.

2.2 Lapsikäsitys

Nikinmäen päivähoitoyksikössä jokainen lapsi on arvokas omana itsenään.

Lapsella on oikeus näyttää tunteensa ja tulla kuulluksi. Lapsi saa tarvitsemaansa läheisyyttä, hellyyttä ja syliä. Aikuinen on vastuussa lapsen kehitystasoa tukevasta turvallisesta ja myönteisestä kasvuympäristöstä, sekä hänen hyvinvoinnistaan.

Näemme lapsen tiedonhaluisena, aktiivisena ja kyselevänä yksilönä, joka haluaa tutkia, kokeilla, vaikuttaa ja oppia uutta. Oppiessaan uutta lapsi käyttää kaikkia aistejaan vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Lapsi oppii tekemisen, leikkimisen, tutkimisen ja mallioppimisen kautta.

Nikinmäessä lapsella on tilaa kasvaa tasa-painoiseksi, itseensä luottavaksi ja itseään arvostavaksi ihmiseksi.

3 Kasvattaja Nikinmäen yksikössä

Nikinmäen varhaiskasvatussyksikössä työskentelee ammattitaitoinen kasvatushenkilökunta. Pidämme yllä ammattitaitoamme kouluttautumalla jatkuvasti. Olemme kiinnostuneita varhaiskasvatuksen uusimmasta tutkimustiedosta ja päivitämme osaamistamme säännöllisesti.

Autamme lasta löytämään omat vahvuutensa tukemalla, kannustamalla ja rohkaisemalla häntä. Iloitsemme yhdessä lapsen kanssa uuden oppimisesta.

Aikuinen kannustaa ja tukee lasta aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen ja luovuuteen tarjoamalla hänelle haasteita sekä ikä- ja kehitystasoon sopivaa toimintaa. Aikuinen ja lapsi etsivät tietoa yhdessä. Aikuisten myönteinen suhtautuminen luo perustan hyvälle ja turvalliselle kasvuille ja kehitykselle. Aikuisen tehtävä on luoda kiireetön, kannustava ja avoin ilmapiiri. Leikkimielisyys ja vastavuoroisuuslapsen ja aikuisen välillä on tärkeää.

4 Toiminta-ajatus

Lapsi kokee olevansa tärkeä ja hänet hyväksytään sellaisena kuin hän on, ja hänen yksilölliset tarpeensa otetaan huomioon. Aikuinen tukee lasta myönteisen minäkuvan muodostumisessa.

Hän kuuntelee lasta – lapsen asia on hänelle tärkeä.

Lapsella on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan, ja hänen mielipiteensä huomioidaan arjessa.

Toimintasuunnitelmat on tehty joustaviksi, ja niitä muokataan lasten kiinnostusten mukaan. Aikuiset reagoivat lasten aloitteisiin.

Päivän aikana lapsi toimii omassa lapsiryhmässään ja erilaisissa ja erikokoisissa pienryhmissä.

Teemme yhteistyötä lapsiryhmien kesken, ja vietämme koko yksikön yhteisiä juhlia ja tapahtumia.

Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi näyttää tunteensa.

Aikuinen tukee lasta tunteiden nimeämisessä, käsittelyssä ja hallinnassa.

Aikuinen on tukena ja turvana.

Lapsen onnistumisista ja uuden oppimisesta iloitaan yhdessä lapsen kanssa. Häntä kannustetaan ja rohkaitaan harjoittelemaan ja yrittämään uudelleen.

Lapselle annetaan tilaa kasvaa, kehittyä ja ottaa vastuuta.

5 Oppimisympäristö

Lapsi oppii leikin, tekemisen, tutkimisen ja kokeilemisen kautta.

Hän havainnoi ympäristöään ja ymmärtää asioita omalla tavallaan. Aikuinen kannustaa lasta kohtaamaan uusia asioita huomioiden lapsen omat vahvuudet ja kehitystason.

Vertaisryhmässä toimiessaan lapsi oppii muilta lapsilta. Pienryhmätoiminta tukee lapsen kasvua ja kehitystä.

Aikuinen luo lapselle turvallisen ja sopivan haasteellisen varhaiskasvatus- ja oppimisympäristön, sekä huolehtii monipuolisista ja ikätasoisista välineistä sekä toiminnasta.

Hyvässä oppimisympäristössä välineet ovat lasten saatavilla ja toimivia. Aikuinen toimii mallina ja mahdollistaa uuden oppimisen. Etsimme ja tutkimme yhdessä lasten kanssa heitä kiinnostavia asioita. Varhaiskasvatus- ja oppimisympäristö on viihtyisä ja muunneltavissa. Lapset muokkaavat oppimisympäristöä leikkeihinsä sopivaksi.

Tutustumme lähimetsiin ja -ympäristöön. Arvostamme metsää lapsille tärkeänä oppimis-, liikumis- ja leikkiympäristönä. Pihalla turvaa luovat yhteiset säännöt sekä yhteisvastuu lapsista ja lähiympäristöstä. Pienet ja isot lapset ulkoilevat yhteisellä pihalla.

6 Lapsen hyvä päivä

Nikinmäessä lapsen hyvä päivä muodostuu aikuisen läsnäolosta ja hyvistä kavereista.

Päivä alkaa rauhallisella aamukokoontumisella, jolloin aikuinen ottaa lapsen syliin hänen niin halutessaan. Aikuisen on tärkeää välittää lapselle tunne, että hän on tervetullut.

Ruokailussa noudatamme hyviä pöytätapoja, kiittämistä ja ruoan kunnioittamista.

Ulkoilemme kaikenlaisessa säässä. Se tuo lapselle mahdollisuuden käyttää leikeissä suurempaa tilaa, juosta ja tavata kavereita toisista lapsiryhmistä. Metsäretkeily kuuluu kaikkien ryhmien arkeen.

Päivällä lapset lepäävät vanhempien kanssa sovitun ajan. Lepohetkellä luetaan satuja tai kuunnellaan musiikkia. Pienimmät lapset silitellään uneen.

Lasta tuetaan, ohjataan ja kannustetaan omatoimisuuteen ja vastuullisuuteen kaikissa päivän toiminnoissa: ruokailu, pukeminen, riisuminen, wc-toiminnot. Aikuinen auttaa lasta ja huomioi aina lapsen ikä- ja kehitystason.

Aikuinen tukee lasta yrittämään ja ajattelemaan itse. Onnistumisista iloitsemme yhdessä. Noudatamme yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Ristiriitatilanteita tulee päivittäin, tällöin harjoitellaan sopimista, neuvottelemista ja anteeksipyyntöä yhdessä aikuisen kanssa.

Opettelemme huolehtimaan omista ja päivähoidon tavaroista. Leikin päätyttyä lelut laitetaan omille paikoilleen. Päivän päätteeksi sanomme kaikille lapsille käsiheipat.

7 Yhteistyö perheiden kanssa

Me Nikinmäen toimintayksikössä näemme varhaiskasvatuksen vuorovaikutuksena lasten ja perheiden kanssa. Kasvatuskumppanuus merkitsee vanhempien ja lapsiryhmän aikuisten sitoutumista lasten kasvuun, kehitykseen ja oppimisen tukemiseen. Kasvatuskumppanuus luo pohjan varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Molemmipuolinen luottamus luo perustan hyvälle kasvatuskumppanuudelle.

Vanhemmilla on ensisijainen hoito- ja kasvatusvastuu sekä tuntemus lapsestaan. Arvostamme vanhempien näkemyksiä heidän kasvatustyössään. Vastuu kasvatuskumppanuuden luomisesta ja ylläpitämisestä on kasvattajilla.

Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus alkavat lapsen ja vanhempien tutustessa päivähoitopaikkaan, lapsiryhmään ja päivähoiton arkeen. Tutustuminen ajoittuu mahdollisimman lähelle päivähoiton aloittamista. Lasta ja vanhempia ohjataan uudessa tilanteessa. Pienelle lapselle on tärkeää, että tutustumisvaihe on tarpeeksi pitkä.

Aloituskeskustelu käydään Lapsi kotioiloissa-lomakkeen pohjalta. Vanhempien lapsestaan kertoma tieto auttaa kasvattajia tukemaan lasta päivähoiton aloitusvaiheessa. Arjen yhteistyössä korostuu avoin päivittäinen vuorovaikutus, jolloin keskustellaan ja kuunnellaan lasta koskevia asioita.

Päivittäiset keskustelut lapsen tuonti- ja hakutilanteissa ovat tärkeitä tiedonvaihdon kannalta.

Lapsen aloitettua päivähoiton laadimme jokaisen perheen kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman. 5-6-vuotias lapsi voi olla osan aikaa mukana keskustelussa. Havainnoimalla lasta ja lasten toimintaa saamme tietoa lapsesta. Dokumentoidun tiedon pohjalta lapsiryhmän aikuistiimi suunnittelee ja kehittää toimintaa, sekä laatii lapsiryhmän varhaiskasvatussuunnitelman.

Toimintakauden aikana pidämme vanhempainiltoja, joissa keskustellaan varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, arjen toiminnasta ja yhteistyöstä.

Tiedotamme toiminnasta ja ajankohtaisista lapsiryhmää koskevista asioista kirjallisesti, suullisesti ja ryhmien ilmoitustaulujen kautta. Lisäksi järjestämme koko yksikön ja ryhmien omia tapahtumia ja juhlia.

Nikinmäen päivähoitoyksikössä vanhempaintoimikunnan toiminta alkoi syksyllä 2013.

Kaikki vanhemmilta saatu palaute on arvokasta. Käsitlemme saadun palautteen säännöllisesti talon tiimissä ja kehitämme toimintaamme sen pohjalta.

8 Työ lasten parissa

8.1 Kieli ja vuorovaikutus

Kieli on ajattelun ja ilmaisun väline. Kieli kehittyy varhaisen vuorovaikutuksen keinoin mm. ilmeistä, eleistä, katseesta ja kosketuksesta. Jokaisella lapsella on oma tapansa olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Lapsi tarvitsee lähelleen aikuisen, joka tuntee lapsen yksilöllisen tavan kommunikoida. Aikuisen tehtävänä on tukea lapsen vuorovaikutustaitoja ja kielellistä kehitystä.

Lapsella on luontainen taipumus kielellä leikkelyyn, jota tukevat sadut, lorut, laulut, ja riimit. On tärkeää, että aikuinen nimeää, sanoittaa ja mallittaa asioita, esineitä, käsitteitä ja arjen tilanteita sekä leikkiä. Leikissä lapset ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Kieli mahdollistaa vuorovaikutuksen, sosiaalisen kanssakäymisen ja kuulluksi tulemisen.

Tuemme lapsen tunteiden ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä erityisesti kielen avulla. Aikuinen auttaa lasta nimeämään erilaisia tunteita ja tunnetiloja. Ymmärretyksi tuleminen ja myönteiset kokemukset vahvistavat lapsen minäkuva.

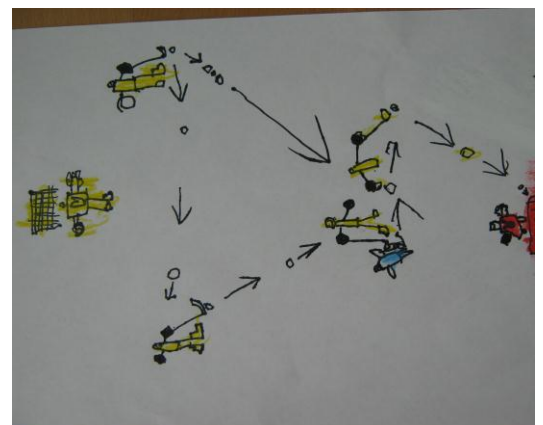
8.2 Lapselle ominainen tapa toimia

Lapselle ominaiset tavat toimia, ajatella ja oppia ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen. Päivähoidon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan lapselle ominainen tapa toimia sekä hänen ikä- ja kehitystasonsa. Toimiessaan mielekkäällä ja merkityksellisellä tavalla lapsi voi kokea oppimisen ja onnistumisen iloa.

8.2.1 Liikkuminen

Liikkuminen on lapselle luonnollinen tapa tutustua itseensä, toisiin ihmisiin ja ympäristöönsä. Lapsi saa liikkeessään elämyksiä, iloa ja kokemuksia omasta kehostaan. Tämä tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kehon hallintaa ja motoristen taitojen oppimista.

Aikuinen mahdollistaa päivittäisen liikkumisen leikeissä ja muissa sopivissa tilanteissa. Välineitä on tarjolla ja liikkumista rajoittavia kieltoja ja tekijöitä poistetaan. Käytämme koulun liikuntasalia, ryhmätiloja, eteisiä ja käytäviä sekä lähiympäristöä ja -metsiä liikkumiseen.

8.2.2 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Taiteelliset elämykset ja kokemukset syntyvät leikin, musiikin, draaman, kädentaitojen, kirjallisuuden sekä kuvallisen ja tanssillisen ilmaisun kautta. Annamme lapsen luovuudelle ja mielikuvitukselle tilaa. Lapsi saa mah-

dollisuuden kokea ja ilmaista itseään omalla persoonallisella tavallaan. Tämä tuottaa lapselle iloa, aistimuksia, onnistumisen elämyksiä sekä kehittää hänen taitojaan. Lapsi harjoittelee taitojaan omaehtoisesti ja ohjatuissa toiminnoissa. Iloitsemme yhdessä lasten eri tavoista kokea ja ilmaista itseään.

8.2.3 Tutkiminen

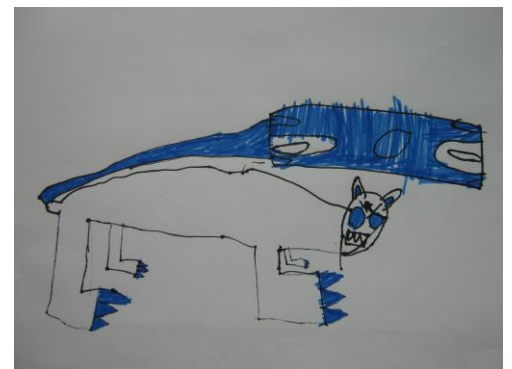
Lapsella on luontainen tarve ihmetellä, ajatella, kysellä sekä tutkia itseään ja ympäristöään. Annamme lapsen uteliaisuudelle aikaa ja ohjaamme häntä itsenäiseen ajatteluun. Arjen monissa tilanteissa aikuinen ei anna aina valmiita vastauksia vaan lapsella on mahdollisuus oivaltaa itse. Kokeilemalla, tutkimalla ja pohtimalla lapsi saa onnistumisen elämyksiä. Lapset oppivat toisiltaan matkimalla, havainnoimalla ja tekemällä yhdessä.

9 Varhaiskasvatuksen orientaatiot

Nikinmäen päivähoitoyksikössä käymme arvokeskusteluja, joiden pohjalta teemme varhaiskasvatuksen toteutuksessa valintoja. Näiden valintojen tarkoituksena on tarjota mahdollisimman monipuolinen ja eheä kasvuympäristö lapselle. Kasvattajia ohjaavat varhaiskasvatuksen keskeiset sisältöalueet eli orientaatiot; matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen. Tarkoituksena ei ole käsitellä yhtä sisältöaluetta kerrallaan vaan arjen käytännöissä orientaatiot limittyvät aina toisiinsa. Kieli ja vuorovaikutus ovat kaikkien orientaatioiden taustalla.

Matemaattinen sisältöalue näyttäytyy lapsen arjessa. Lapset vertailevat, luokittelevat ja päättelevät leikkiessään ja tutkiessaan lähiympäristöään. Matemaattinen ajattelu kehittyy vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.

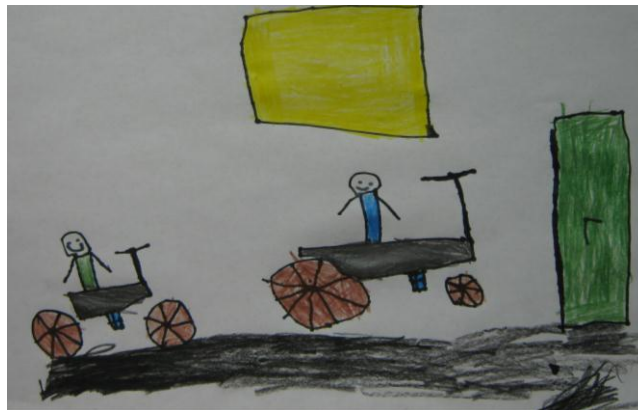

Opettelemme hyviä käytöstapoja. Toisen huomioiminen ja kuunteleminen on tärkeää. Ryhmässä opimme odottamaan omaa vuoroa. Keskustelemme oikeasta ja väärästä. Harjoittelemme nimeämään, tunnistamaan ja hyväksymään eri tunnetiloja.

Ympäröivä luonto on tärkeä osa varhaiskasvatusympäristöä. Lähiympäristö tulee tutuksi tehdessämme retkiä metsiin, leikkipuistoihin ja urheilukentälle. Ulkoiltaessa voimme seurata vuodenaikojen vaihtelua ja eri sääilmiöitä. Opettelemme yhdessä säänmukaista pukeutumista.

Kunnioitamme perheiden katsomuksellista ja kulttuuritaustaa. Jokaisella perheellä on erilaisia tapoja, tottumuksia ja perinteitä. Kasvatuskeskusteluissa sovimme vanhempien kanssa, miten kunkin lapsen kanssa toimitaan. Teemme yhteistyötä Korson ev.lut. seurakunnan kanssa Nikinmäen seurakuntatalolla, Korson kirkolla ja päivähoitoryhmissä. Huomioimme kalenterivuoden tapahtumia. Jo perinteeksi ovat tulleet isovanhempien, isien- ja äitienpäivien viettäminen.

Tarjoamme lapsille aistimuksia, elämyksiä ja kokemuksia. Järjestämme koko päivähoitoyksikön yhteisiä lauluhetkiä, tapahtumia ja teatteriesityksiä. Teemme retkiä Vantaan kaupungin ja muiden lähikuntien tarjoamiin tapahtumiin sekä kohteisiin. Vietämme yhdessä perheiden kanssa joulu- ja kevätjuhlia sekä muita yhteisiä tapahtumia.

10 Leikki

10.1 Leikin arvo

Leikki on lapsen tie elämään ja kaikki leikkiminen on arvokasta. Leikille annetaan aikaa ja tilaa. Lapsi ei leiki oppiakseen, vaan oppii leikkiessään. Leikissä lapsi käsittelee eri tunnetiloja ja erilaisia asioita, jotka liittyvät hänen elämäänsä.

Lasten leikki on luonteeltaan sosiaalista ja vertaisryhmällä on tärkeä merkitys leikin kulkuun.

Pienten lasten leikki on vuorovaikutusta aikuisen kanssa.

Lapsen kasvaessa hän tutkii ympärillään olevia esineitä ja siirtyy vähitellen kuvitteluleikkiin. Siinä lapsi käyttää mielikuvitustaan ja abstrakti ajattelu alkaa. Isommat lapset leikkivät jo sääntöleikkejä.

Esiopetuksessa leikki on keskeinen kasvua ja oppimista edistävä toimintamuoto ja sille annetaan aika ja mahdollisuus jokaisena esiopetuspäivänä.

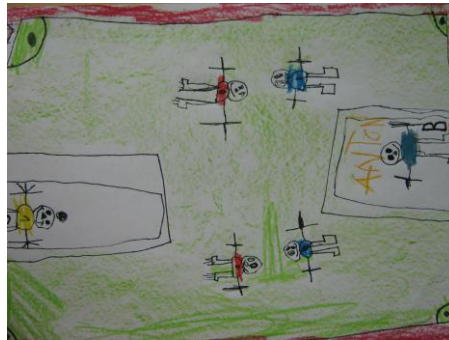
10.2 Aikuisen rooli lapsen leikissä

Aikuinen luo puitteet leikille: järjestää välineet, tilat, valvonnan ja ohjauksen. Annamme lapsille mahdollisuuden käyttää luovuutta. Leikkiympäristössä on saatavilla esim. majakankaita, laatikoita, puupalikoita jne. Mahdollistamme liikkuvat ja äänekkäät leikit turvallisuutta unohtamatta.

Tarvittaessa aikuinen aloittaa leikin ja on aidosti läsnä. Aikuisen rooli on moninainen: leikkimään innostaja, leikin kannattelija, ohjaaja, sekä ristiriitatilanteiden ratkaisija. Leikissä aikuisella on mahdollisuus heittäytyä lasten hänelle antamaan rooliin. Leikkien säännöistä keskustellaan lasten kanssa. Mahdollistamme leikille sen jatkuvuuden.

Pienryhmissä leikkirauha säilyy hyvin ja lapsen oma persoona tulee paremmin esille. Hyvän leikkitaidon omaava lapsi voi olla tukena toiselle lapselle. Ujot ja hiljaiset lapset rohkaistuvat pienryhmässä paremmin vuorovaikutukseen toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Leikkiä havainnoimalla aikuinen "lukee" lasta, hänen ajatusmaailmaansa ja kehitystään. Lasten leikkiä seuraamalla havainnoimme, kuka tarvitsee rohkaisua ja tukea esim. motorisissa, sosiaalisissa tai kognitiivisissa taidoissa.

11 Moninaisuus Nikinmäen yksikössä

11.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsi voi tarvita erityistä tukea fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki. Lähtökohtana on kaikille lapsille laadukas varhaiskasvatus sekä suunniteltu kasvu- ja oppimisympäristö.

Lapsi voi tarvita tukea kasvun ja kehityksen eri vaiheissa, tätä kutsutaan yleiseksi tueksi. Jos yleinen tuki ei ole riittävää, tiivistämme yhteistyötä vanhempien kanssa ja lapselle voidaan hakea tehostettua tukea.

Tällöin vanhempien kanssa yhdessä lapselle laaditaan tehostetun tuen suunnitelma. Suunnitelmaa arvioidaan 1-2 kertaa vuodessa. Tehostettua tukea tarvitsevalle lapselle voi olla henkilö- tai ryhmäkohtainen avustaja. Mikäli tehostettu tuki ei ole riittävää tai jos lapsella on laajempia tuen tarpeita, hänelle voidaan hakea erityistä tukea.

Teemme yhteistyötä alueemme konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto) kanssa. Hän käy säännöllisesti päiväkodin ja perhepäivähoidon lapsiryhmissä. Kelton kanssa keskustelemme lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista ja tuen tarpeesta. Tarvittaessa hän osallistuu lapsikohtaisen suunnitelman laatimiseen yhdessä lasten vanhempien ja kasvattajien kanssa. Kelto toimii kanssamme linkkinä eri yhteistyötahoihin (puhe- ja toimintaterapeutit, sosiaalitoimi, neuvola).

Mikäli lapsella ilmenee tuen tarvetta koulun aloitukseen liittyen, tehostetaan tiedonsiirtoa lapsen asioista tulevalle koululle. Alueellamme toimii moniammatillinen sujuvasti kouluun työryhmä, jonka tarkoitus on turvata lapselle mahdollisimman onnistunut koulun aloitus ja tarvittavat tukimuodot.

11.2 Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset

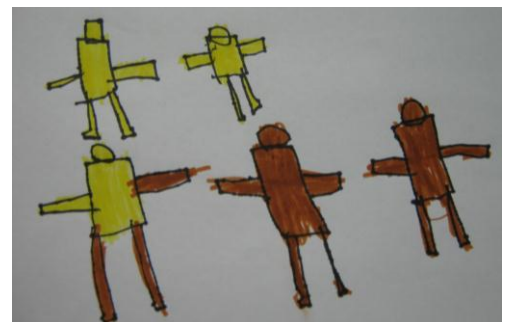
Toimintayksikössämme toimitaan Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaan.

Kasvattajilla on ammatillinen ja avoin suhtautuminen eri kulttuureihin. Kasvattaja etsii tarvittaessa tietoa perheen kulttuurista ja uskonnosta. Työssämme arvostamme ja olemme kiinnostuneita perheiden kieli- ja kulttuuritaustoista. Näin tuemme lapsen itsetunnon kehitystä.

Kasvatuskeskusteluissa vanhempien kanssa saamme tärkeää tietoa lapsen kieli- ja kulttuuritaustasta. Tätä tietoa käytämme pohjana jokapäiväisessä toiminnassamme ja kirjaamme ne lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaan. Käytämme suomen kielen taidon seurantalomaketta. Tarvittaessa käytämme tulkkipalveluja.

Osallistuminen päivähoitoon arkeen tukee eri kieli- ja kulttuuritaustaisen lasten suomen kielen oppimista. Lapsi tutustuu suomalaiseen kulttuuriin ja tapoihin toisten lasten ja aikuisten kanssa. Kannustamme perheitä säilyttämään lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten esiopetus järjestetään muun esiopetuksen yhteydessä. Lapsella on mahdollisuus opetella suomen kieltä sekä ohjatuissa pienryhmätilanteissa että luonnollisissa vuorovaikutustilanteissa suomenkielisten lasten ja aikuisten kanssa. Lapsen oman äidinkielen osaaminen on kielellisen kehityksen kannalta tärkeää. Lapsi osallistuu valmistavaan opetukseen, jos hänellä ei ole esiopetuksessa tarvittavaa suomen kielen taitoa.

11.3 Uskonto ja katsomuskasvatus

Kunnioitamme ja perehdymme perheiden uskontoihin ja katsomuksien perinteisiin, tapoihin ja käytäntöihin. Kasvattajat huomioivat perheiden näkemykset lapsiryhmän toiminnassa.

Teemme säännöllistä yhteistyötä Korson ev.lut. seurakunnan kanssa. Osallistumme seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin Nikinmäen seurakuntakodissa ja Korson kirkossa. Huomioimme kirkollisen kalenterivuoden tapahtumat.

11.4 Ympäristökasvatus

Nikinmäen yksikön etuna on mahdollisuus tutustua ympäröivään luontoon. Kaikki lapset liikkuvat ja retkeilevät lähimetsissä viikoittain. Lapsille muodostuu hyvä luontosuhde ja kunnioitus ympäristöä kohtaan. Retkeiltäessä usein samassa lähimetsässä lapset tuntevat metsän omakseen ja oppivat huolehtimaan sen siisteydestä. Lapset kokevat lähimetsän mieluisaksi tutkimus- ja leikkipaikaksi, jossa on tilaa liikkua. Liikkuminen ja kiipeileminen haasteellisessa maastossa kehittää lasten motorisia taitoja monipuolisesta.

Luonto ja metsät ovat lapsille tärkeitä oppimisympäristöjä. Metsäretkillä seurataan luonnon kiertokulkua ja havainnoidaan vuodenaikojen vaihtelua.

11.5 Hyvinvointityö

Varhaiskasvatuksen hyvinvointityö muodostuu kasvatuskumppanuudesta sekä turvallisesta lapsen kasvulle ja kehitykselle suotuisasta kasvu-ympäristöstä. Hyvinvointityössä tuetaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Tärkeä osa hyvinvointityötä on työyhteisön toimivuus. Lapsen on turvallista ja hyvä kasvaa, kun aikuiset hänen ympärillään voivat hyvin. Ensisijaisena tavoitteenamme on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Mahdollisimman pysyvät aikuiskontaktit, selkeä päivärytmi sekä yhteiset säännöt ja toimintatavat luovat lapselle turvallisuutta ja hyvinvointia myös vaihtuvissa tilanteissa.

Lasten hyvinvointia käsitellään kaikissa lapsiryhmien aikuistiimien palaverissa. Talon edustuksellisesti tiimissä käydään läpi koko yhteisön hyvinvointia. Olemme tehneet hyvinvointisopimuksen ja yhteisvastuullisuudesta on sovittu.

Yksikön turvallisuussuunnitelmassa on huomioitu lasten suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelma sisältää ohjeistuksen miten ennaltaehkäisemme ja toimimme erilaisissa ongelma- ja kriisitilanteissa.

12 Esiopetus Nikinmäen toimintayksikössä

Noudatamme esiopetuksessa Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Esiopetuksen tehtävänä on vahvistaa lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä ja tervettä itsetuntoa tarjoamalla hänelle myönteisiä oppimiskokemuksia ja mahdollisuuksia vuorovaikutukseen muiden ihmisten kanssa. Tärkeää on tukea lasta yhteistyökykyiseksi ja aktiiviseksi oppimaan oppijaksi. Lasta ohjataan huolehtimaan omasta ja toisten hyvinvoinnista, iloitsemaan yhdessäolosta ja oppimisesta innostavassa oppimisympäristössä.

Esiopetusvuoden aikana lapsi harjoittelee perustietoja, -taitoja ja valmiuksia oppimisen eri sisältöalueilta. Esiopetus on eheyttävää opetusta, jossa huomioidaan lapsen olemassa olevat tiedot, taidot, vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Häntä kannustetaan kohtaamaan uusia asioita, jolloin hänen kokemusmaailmansa avartuu. Oppiminen tapahtuu leikin ja muun toiminnan kautta.

Lasta havainnoimalla saamme tärkeää tietoa lapsen kehityksestä, vahvuuksista ja mahdollisista tuen tarpeista. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma tehdään yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Suunnitelmaan kirjataan lapsen yksilölliset tavoitteet ja erilaiset tarpeet. Suunnitelmaa ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan keväällä. Esiopetusvuoden aikana lapsi harjoittelee itsearviointia vuorovaikutuksessa aikuisen kanssa. Jokainen ryhmä tekee oman varhaiskasvatussuunnitelman, johon kirjataan yhteisiä esiopetusvuoden tavoitteita. Esiopetusvuoden päätteeksi lapselle annetaan todistus osallistumisesta esiopetukseen.

Esiopetusvuoden aikana teemme yhteistyötä lähikoulun kanssa. Vuosikellossa määritellään yhteiset tapahtumat, tiedonsiirrot sekä muu yhteistyö. Nikinmäen päiväkotia ja Nikinmäen opetuspiste sijaitsevat samassa rakennuksessa. Esiopetusvuoden aikana käytämme yhteistä ruoka- sekä liikuntasalia. Tutustumme myös muihin koulun tiloihin.

Esiopetuksen sisältöalueet ovat; kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri.

Esiopetus on osa kokonaisvaltaista lapsen kasvun ja kehityksen tukemista, osa varhaiskasvatusta. Esiopetusta annetaan joko omissa esiopetusryhmissä tai samassa ryhmässä nuorempien lasten kanssa.

Esiopetusta annetaan päivittäin neljä tuntia; klo 8.30-12.30.

Vantaalla on käytössä yhtenäinen esi- ja alkuopetuksen tiedonsiirtomalli (Esko).

12.1 Oppilashuolto esiopetuksessa

Oppilashuoltoryhmä kokoontuu syksyisin ja keväisin. Ryhmään kuuluvat toimintayksikön esimies, esiopetuksesta vastaavat opettajat, alueen konsulttiva erityislastentarhanopettaja ja neuvolan terveydenhoitajat. Yhteistyötä tehdään myös lasta tutkivien ja hoitavien tahojen kanssa.

Oppilashuoltoryhmän kokoontuessa huoltajat voivat halutessaan osallistua keskustelun siihen osuuteen, jossa käsitellään heidän lastensa asioita.

Oppilashuollon tehtävänä on kiinnittää huomiota lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen esiopetusvuonna, tunnistaa kehityksen ja oppimisen esteitä ja mahdollistaa lapselle tarvittava tuki esiopetusvuoden aikana.

13 Perhepäivähoito

Nikinmäen päivähoitoyksikköön kuuluu lähialueen perhepäivähoito. Perhepäivähoitoryhmässä on neljä 1-5v. lasta, ja ryhmä toimii hoitajan kotona.

Perhepäivähoito on hoitomuotona kodinomainen ja turvallinen. Pienessä ryhmässä lapsen yksilöllinen huomioiminen toteutuu päivittäin kaikissa toiminnoissa. Lapsilla on aina yksi ja sama aikuinen johon hän voi kiintyä.

Perhepäivähoitoryhmässä toiminta on aina pienryhmätoimintaa ja vuorovaikutussuhteita on vähän. Hoitajat muokkaavat leikki- ja kasvuympäristöä lasten iän, kehitystason ja tarpeiden mukaan.

Lapset käyvät hoitajien kanssa viikoittain Nikinmäen koulun liikuntasalissa jumppaamassa. Perhepäivähoitajat ja lapset osallistuvat Nikinmäen päiväkodin yhteisiin tapahtumiin ja juhliin.

Perhepäivähoidossa ulkoilu ja retkeily ovat tärkeä osa lapsen päivää. Lapsiryhmä retkeilee säännöllisesti hoitajan kanssa lähimetsissä.

Hoitajan loma- ja vapaapäivinä lasten sijaishoito on järjestetty Nikinmäen ja muissa alueen päiväkodeissa. Lapselle on nimetty sijaishoitopaikaksi aina sama päiväkotiryhmä.

Perhepäivähoitajat kokoontuvat kerran kuukaudessa yhdessä päiväkodin johtajan kanssa tiimipalaveriin kehittämään toimintaa.

Päiväkodin johtaja ohjaa, tukee ja valvoo perhepäivähoidon toimintaa, käymällä säännöllisesti hoitajien luona ohjauskäynneillä.

Perhepäivähoidossa toiminta pohjautuu Nikinmäen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

14 Kumppanuudet

14.1 Muut yhteistyökumppanit

Varhaiskasvatus on monimuotoista toimintaa, joka edellyttää eri tahojen yhteistyötä.

Teemme säännöllistä yhteistyötä konsultoivan erityislastentarhanopettajan, Nikinmäen koulun, Mikkolan neuvolan ja Korson seurakunnan sekä Korson kirjaston kanssa.

Teemme yhteistyötä lähialueen päivähoitoyksiköiden kanssa. Muita yhteistyökumppaneita ovat puhe-, toiminta-, fysioterapeutit, psykologit, alueen kieli- ja kulttuurikoordinaattori, muut lasta tutkivat ja hoitavat sekä perhettä tukevat tahot.

15 Työyhteisön rakenteet ja arviointi

15.1 Rakenteet

Hyvät ja toimivat rakenteet varmistavat yksikön toimivuuden, yhteisöllisyyden ja tiedonkulun.

Kaikki lapsiryhmien aikuistiimit kokoontuvat kerran viikossa suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa. Tiimipalavereissa käydään läpi lasten kasvua ja kehitystä lapsihavainnoinnin pohjalta.

Edustuksellinen talontii, jossa on edustaja jokaisesta aikuistiimistä, kokoontuu joka toinen viikko. Talontii-
missä tehdään yhteiset päätökset ja käsitellään saatu asiakaspalaute. Perhepäivähoitajien tiimi kokoontuu kerran kuukaudessa. Siinä käsitellään perhepäivähoitotyön suunnittelua, arviointia ja kehitetään toimintaa saadun palautteen pohjalta.

Koko yksikön työiltoja on neljä, viisi toimintavuodessa. Pidämme kerran vuodessa päiväkodin ja perhepäivähoidon kehittämisspäivän. Tällöin yksikkö on suljettu ja päivähoitoa tarvitsevien lasten hoito järjestetään alueen lähipäiväkodeissa.

Lapsiryhmien aikuistiimit pitävät tarpeen mukaan suunnitteluiltpäiviä.

15.2 Arviointi

Arviointi on tärkeä osa työtämme ja sen kehittämistä.

Lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista arvioimme yhdessä vanhempien kanssa päivittäin keskustellen sekä kasvatustalavereissa. Arviointi perustuu lasten havainnoimiseen.

Arvioimme toimintaamme tiimeittäin ja koko yksikön tasolla. Arviointia tehdään arjessa toiminnan ohessa, tiimipalavereissa viikoittain, yksikön edustuksellisissa tiimissä, perhepäivähoidon tiimissä, yksikön työilloissa ja kehittämisspäivillä.

Tiimi arvioi perustehtävää ja lapsiryhmän varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista keskustellen ja kirjallisesti. Yksikötasolla arvioimme toimintakaudelle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja koko yksikön toimivuutta.

Arjen toiminnassa jokainen kasvattaja asettaa itselleen tavoitteita ja arvioi niitä mm. kehityskeskusteluissa yhdessä päiväkodin johtajan kanssa.

Arvioinnin pohjalta suunnittelemme, muokkaamme ja kehitämme toimintatapojamme.

16 Visio

Nikinmäen päivähoitoyksikössä ylläpidämme hyväksi havaittuja toimintatapoja ja olemme avoimia uusille asioille.

Toimimme Vantaan kaupungin arvojen mukaisesti.

Pienryhmätoiminta on vakiintunut toimintatapa.

Piha-alue on viihtyisä ja toimiva.

Luonto on tärkeä oppimisympäristö ja ympäristöarvot ohjaavat toimintaamme.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Nikinmäen varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Nikinmäen päiväkoti
Perhotie 27, 01490 Vantaa
09-839 21193